

Fa una entremaliadura cada setmana

ANY 1.er • BARCELONA, 10 DESEMBRE 1904 • NÚM. 50

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 ptas.
Idem, un semestre. . 2 id.
Extranger, un any. . . . 5 id.

Aplech de rendistas

NANO.

Sense ser un milionari
per Santa Llússia's pot ser
no gastant gayre diner
un excelent propietari

Donchs', veusaquí que, cumplint lo promés a la setmana passada, vos diré quelcom de la celebració de la festa de la Puríssima a Barcelona, que, com ja vos vaig dir, venía de molt antich. Com vareu poder observar, la imatge que's venera en nostra Catedral y que fa quinze días se va passeijar en professó per aquesta ciutat, portava penjant de las mans unas claus, y com potser no sapigueu lo significat, vos ho contaré.

Aquesta imatge, qu'es feta de principis del sigle XVII, estava colocada en un altar dels claustres de la Seu, de ahont la varen treure l'any 1846 pera colocarla a n'el que está actualment, y portava, com era costúm en los sigles XVII, XVIII y part del XIX, un ponsém ó llimona com a significació de la seva puretat; pero l'any 1651 se trová nostra ciutat flagellada per una peste que causá molts morts, y en això afeginthi la guerra que sostenía Catalunya contra Castella y que l'exércit d'aquesta nació vingué a posar siti a Barcelona, ab lo que, trobantse los barcelonins esmaperduts per tantas desgracias, convingueren posarse baix l'amparo de la Verge, entregantli las claus dels portals de las murallas de la ciutat, succehint això lo 19 de Juliol d'aquell any, y desde allavors se conservá la costúm de posarli las claus de desde dit día fins a la diada de la seva festa, o sía lo 8 de Desembre, y d'aquest fins al día 19 de Juliol la llimona, en qual día se feya festa solemne per vot de la ciutat, anomenantse de las claus, y per això, en recordansa d'aquesta costúm, s'ha presentat a la Puríssima ab las claus de aquells portals que ja no existeixen.

A mes, com ja sabéu, en aquesta diada se fa la primera fira de *pessebres*, o sía objectes propis pera guarnir aquestas representacions del naixement de Nostre Senyor, costúm que també vé de molt antich, de modo que's diu fou Sant Francesch qui comensá a fer *pessebres*, costúm que s'ha arrelat de tal manera que's conta se n'han fet de molt notables fins en las mateixas iglesias, y no

parlém de las veritables festas que s'organisavan entre las familias ab assistencia de parents y amichs y que allí reunits al entorn del *pessebre* s'hi cantavan cansonetas anomenadas de Nadal ab veritable divertiment de tots, de lo que prou me recorda sempre quan m'he trobat en alguna de ellas que una de las cosas que m'agradava més era fer de rabadá en aquella cansó que comensa:

A Betlhem me'n vull aná,
¿vols venir tú rabadá?

y jo contestava ab veu de xantre: — Primer, vull esmorsá.—No sé si vos hi heu trobat ab una festa d'aquestas, pero sí que sé que sempre al ensopegarshi es ab la que més hi ha disfrutat

EN PATUFET

Epígrama

En Miquel un jorn de festa
tot passejant pels Encants,
s'aturá en una parada
que venian punys y guants,
hont hi havia un que cridava
«a deu céntims cada pessa,
aprofiteu tots la ganga,
qu'es un *quiebro* de ca'n Freixa!»
Y en Miquel volguent comprar
la pessa més petiteta,
digué quasi mitj rihent:
—¿Quánt val aquesta *pesseta?*

ENRICH DOMÉNECH

Endevant sempre

A tots causa admiració,
y á mi es cosa que m'engresca,
que tot t'ho prens a la fresca
y re't fa fret ni caló.

Tiran bombas pel carré,
qui es confrare pren candela
al Congrés; fa un fret que pela,
y EN PATUFET com si ré.

En que sigui dolorós
ves fent com has fet fins are,
al qui insulti a nostra mare
li treus los espolsadós.

Ab aixó'ls homes veurán,
en tas entremaliaduras
propias de las criaturas,
qu'ets un noy, pro ab cor de gran.

MARCELI SOLDEVILA

Arrepentiment

Qui no vol creurer a la bona mare
ha de creurer a la pell de cabra.

Ma mareta 'm preguntava
quan jo n'era petitet:
—Fillet meu, quan serás gran
¿quin ofici voldrás fer...?
¿Te plauria lo ser sastre...?
¿o be... ser un bon fuster...?
—Res d'aixó m'agrada, mare,
res d'aixó a mi'm plau fer.
—Y donchs, digas, ¿qué t'agrada...?
¿qu'es lo que t'agrada més?
—Voldria, mare estimada,
fer l'ofici de *burgés*.
—¡Pobre mare'm contestava
ab gran plor que la afligia
(era qu'ella ja ovirava
tot lo mal que'm succehiria...)
¡Trist de mi! me trobo gran
y d'ofici cap ne sé;
tan sols puch dir que tinch fam,
molta gana y cap diner.

UN MARRECH

—Cinch céntims de castanyas.
—¿Torradas?
—No, *torradas;* castanyas.
—*Bueno,* pero que las vols torradas o cruas?
—Torradas, torradas, prou que me'n dona'l pare de cruas; y que'n vull forsas.
—Té; perque estiguis content.
—Quantas me'n doneu?
—Vuyt, fillet.
—Son molt pocas vuyt, donéumen un parell més.
—Ni mitja.
—¿Qué diheu de las mitjas? que las porteu brutas!...
—¡Poca vergonya! tú sí que las hi deus portar.
—Vos heu errat; perque no'n porto.
—Arri, llarch d'aquí.
—Donéume un parell més de castanyas, o sino no'm moch.
—¿Que no te'n anirás? donchs vaig a buscar un municipal.
—Quina feyna tindriau pera buscar un *cera,* ni ab lo fanal lo trobariau,
—Arri d'aquí!, sino't tiro aquest cabás.
—Si no fos que tinch tart...
—Ja haurías d'esser fora.
—Teniu los moniatos, més dolents que la pega.
—Llarch d'aquí!
—Adeusiau, pescatera...

. . . .

—Noyas, castanyas torradetas, moniatos calents.
—Voldría un parell de moniatos torradets.
—¿Qué li sembla aquest parell?; ni fets d'encárrech, se'n fará quinze céntims.
—No li pregunto pas quant valen; pero, la veritat, los

trobo un xich cars. No ni donaré pas més que cinch céntims, qu'es tot lo que's pot donar.

—¡Impossible!, figuris vosté que...

—¡Ca, dona, ni un céntim més!

—¡Pero senyora, no veu...

—¿Que s'ha pensat que baixo de l'hort?

—Fora, no discutím més, ja'ls pot deixar.

—Ben net que'ls deixaré; ¿que s'ha pensat que'm moriré per no poguer menjar moniatos?

—Mal aniría que's morís, pero ab tot y aixó, no perdríam gran cosa.

—¡Qué s'ha figurat de la meva *prassona!* Ha de sapiguer y entendre qu'estich relacionada ab molt bona gent.

—Ja's veu que no's moca ab mitja mániga.

—*Vamos* deixemho corre, que acabaríam malament!

—A veure si farém fira ab las castanyas.

—No's pensi que per cinch céntims n'hi dongui un cabás plé; van escassas aquest any.

—M' estranya; sent aixís que'ls japonesos ne regalan tantas.

—*Bueno*, deixis de qüentos; ni un *fanómano* enrahonaría tant com vosté. ¡Que las vol o no?

—Está clar que las vull. Té, *Manalich*, para la má.

—¡Ay! que'm cremo.

—¡Bufa! Si es servida.

—¡Qué'm dona aquí! ¿un duro per cinch céntims de castanyas?

—Filla, no porto res més.

—Aixó es lo colmo de la barra!

—Fassi'l favor de moderar lo llenguatge.

—Tingui, tingui, aquest duro es *sevillano*.

—Vosté sí qu'es sevillana.

—No, filla, no, que soch tortosina.

—Ja li he dit que no portaba res més; estiga bona.

—Desvergonyida!, tórnim las castanyas.

—La desvergonyida deu ser vosté, y las castanyas en *Manalich* ja las té canó avall.

—¡Poca solta! Me la pagará!

—Apa, *buenas*.

—Noy, per la mort de Deu, vesme á buscar un municipal.

—Adeu, mestressa, perque no'm donavau aquell parell de castanyas.

. . . .

PERE COROMINAS DE C.

Ilustració de *J. Font Marquès*

Consells de metje

Moltas criaturas y fins personas majors, pateixen de incontinencia d'orina, que sens darsen compte ni poderho remediar, s'orinan al llit, establint una molestia (enuressis) que acostuma a ser bastant amohinosa.

Lo tractament més práctich y aprobat per infinitat de metjes, consisteix en fer dormir al pacient ab las camas 25, o 30 centímetres més altas que'l tronch.

Avans de recorre a medis més costosos y molestos, val la pena de probaro, ab la seguretat que a la primera nit s'hi trova corretjiment y que ab dugas o tres setmanas queda la incontinencia curada en absolut.

DOCTOR JAX

Contrast

No passava una alé d'ayre,
tothom 'nava pel carrer
a buscar un poch de fresca,
mes enlloch ne feya gens.
L'un no duya americana,
l'altre anava sens barret;
es a dir, que feya un dia
alló que's diu estiuhench,
quan... vaig venre passá un home
ab un abrich fins als peus.
Que estés malalt no ho semblava,
estava gros y vermell:
ningú sabia explicarse
com eix home tingués fret.
Jo, després de pensá un rato,
vaig exclamar: —Ja ho entench.
Aixís com n'hi ha que del dia
ne fan nit, també al revés;
d'altres que dinan al vespre
y no dinan quan se deu.
Aixís com n'hi ha que celebran
lo sant vuyt dias després,
aquet bon home a la *cuenta*
deu fer quasi lo mateix,
considera que'l Novembre,
Desembre, Janer y Febrer
son estiu, y tots los altres
mesos, rigorós hivern.

F. BALDELLO

—Com se'ls prepara'l *Nadal*
—Encar no hi podém dir ré.
—Si qu'es estrany.
—Y ¿a vosté?
—Ja ho poden veure, a mi, igual.

Lo noy dolent

A un dolent
un bon castich de repent.

Hi ha en un poble un mal noyet
que li agafá la manía
d'aná un dia a un bosch desert.

Content pel camí cantava
ple de goig y d'alegria
sens pensar qué li esperava.

¡Pobret d'ell! al ser allá
prou li feu desfer sa via
la gran por que li agafá.

Va fugir tot espantat
al veure que al seu darrera
venia un llop afamat.

Axís que a casa arribá:
—¿Cóm es, noy, que tant tremolas?—
sa mare li preguntá.

Ell de prompte no ho va di
per por de que li peguessin
y'l fessin aná a dormi.

D'aquesta feta en Pauhet
va passar molt temps al llit
malalt del que havia fet.

Y axís sempre ha fet bondat
desde allavoras fins ara
en Pauhet escarmentat.

RAMON FARRÉ Y SAMSÓ

¿Qué ho deu fer?

—¿Qué ho deu fer que tots los nens
fa un quant temps que están contents?
¿Per qué tots brincan y ballan
del més gran al més xiquet?
—Perque al veure a EN PATUFET
fins los més ploraners callan.

BALLARIN

TITELLAS

Aquesta es la temporada de la calma. Cap obra sobressurt ab dos gruixos de duro de popularitat, una més que l'altre. Ja es trist tot axó, pero no puch plorar.

O jo he cambiat de gust o

Lo fonogra

I —Quan dongui un cop ab el peu
te posas a cantá, Andreu.

II —Mentres aixís pagará
lo fonograf cantará.

tots los que van a veure aquestas cosas enrevessadas qu'ara s'estilan, hi van d'esma al teatre. ¿No us ho sembla?

Donchs això estava jo dihent l'altre día en una taula de café, quan un senyor que prenía un xop en la taula vehina me va dir:

—Donchs qué hi ha que fer pera regenerar lo gust de la gent?

—Donar obras ben fetas, ben presentadas y suprimir lo pebre vermell, las venjansas y demés horrors escénichs malsáns.

—Noy, tu vols un impossible.

—Vull lo que tindría de ser lo teatre, un model de bon gust, exemple de moralitat y educació.

—Y la caixa de la taquilla, buyda?

—Això vosté ho diu..,

—Es que soch empressari y ho sé. Desengányat, baylet, hem de ballar al só que tocan.

—Perque no tenen gust ni sentiments.

...rá miraculós

III —¡Quina ganga! ¡Aixó va bé! ..
—¡Veyám tiranthi *papé!*

IV —La cansó de'n Tururut...
—Malviatje l'estornut.

—Perque primer es la butxaca. Tu aixó encara no ho enténs perque ets un marrech.
y enrahonas perque sí.

—No'm fassi tant favor, home. De segur que vosté deu ser empressari d'algún d'aquets teatres que hi matan fins al apuntador.

—Dels toros, soch empressari; ho tens entés ara? y, sabs qu'ets molt graciós, xicot? Si fossis més gran...

—¿Que'm contractaría?

—Sí, perque ens enyessis de gramática als toros.

—Molt bé, senyor bromista; y si jo, tot jugant, li deya que es un valent papa-natas?

—Ab un bolet t'enviaría a fer un petó a Colon!

—¿Y si no més ho pensava y no ho deya?

—Y a mí qué de lo que pensis!

—Donchs, bé, senyor empressari, ho penso.

Cristóful

Lo carácter catalá

Lo catalá es enginyós,
trevallador, comerciant,
mercader y fabricant,
jamay viu en llarch repós.
En un país escabrós,
a costa de mil afanys
mina'l terrer, fa paranys,
y mal siga en un estable,
ell al fi peraart del diable
ne fa del carbó diamants.

Jesuset Torres

Curiositats

Manera certa pera saber si'ls pinyóns crusos son plens ó dolents.

S'ompla un gibrell de aygua y s'hi tiran los pinyóns que's vulgan observar, se remenan bé, que l'aygua'ls cubreixi y desseguida veureu que'ls bons van a fons y que'ls dolents se quedan a flor.

Amor de mare

Cap ploma ha sabut pintarlo
grandiós com es é infinit,
cap artista sab copiarlo;
cap poeta l'ha descrit.
Cap arpa ha tingut encare
la corda que ha de vibrar
per fer sentir d'una mare
lo molt que sab estimar.

Dolors Riera y Batlle

COLABORACIÓ INFANTIL

Carta

No t'he oblidat Patufet:
estich al llit de dolor,
y m'alegra ton llibret
perque'm fa tornar l'humor.
Trobantme en tristes trevalls
me consolan en mas penas,
dintre la ciutat de Valls,
un munt d'enciseras nenas
que t'estiman de bon cor
y voldrian ta visita.
Jo juro, per mon amor.
que a son temps lis darás cita.

Son desitj, baylet, complau
y no oblidis son reclám,
que aixi en guerra com en pau,
gent del camp son gent del llamp.

Sió Doria (15 anys)

Una sorpresa

No estranyis, amich preuhat,
si'l dia menos pensat
ma visita n'es un fet,
puig que no'm podré aguantar
un dia d'enrahonar
ab mon amich Patufet.

Ni ella ni jo

No m'oblidis ¡per Deu! me repetia
al moment de marxar,
y no oblidarla, jo, li prometia
ofegantme'l plorar.
Y, lo que son las cosas de la vida,
quan l'any següent tornà,
ni ella ni jo
de re'ns vam recordá.

Ricardet Valls

Com qu'es molt entremaliat
no escolta cap reflecsió,
y ¡tan lleig com es, això
d'*agafar*, sempre, *lo gat*.

Lo fantasma

Vetaquí que una vegada era un noy que's deya Lluiset que sempre's reunía ab noys dolents.

Una nit se juntaren pera fer la fantasma, los noys s'escaparen de casa seva emportantsen un llensol, y marxaren tots plegats a un camp molt fosch, s'embolicaren ab lo llensol que portavan; fent soroll y encenent y apagant mistos, feyan la por a tothom, esparverán ab sos crits y corregudas.

Axís ho feyan cada nit. Fins que'ls vehins se reuniren pera matar lo fantasma, y per ajuda anaren a buscar un municipal y marxaren cap al lloch ahont se reunían. Mes los noys tots s'escaparen, menys en Lluiset, que l'agafaren, portantlo a la presó per dos cosas: la una, per haver pres lo llensol y l'altra, per haver fet de fantasma. Y encara hi sería si no haguessin sigut los seus pares, que pagaren una grossa mul-

* * *

Jo, encara que petitet,
també monto en bicicleta,
vaig qui sab lo lleugeret,
pro com no'n so un mestre fet
dono alguna caygudeta

J[illegible]

ta pera poguerlo treure de la presó.

B. Garriga
(12 anys).

A «En Patufet»

Com que veig que admets dibuixos,
y jo no sé dibuixar,
he dit a la meva mare
que a mí me'n fes ensenyar

Ab axó d'aquí poch temps
ja ho sabs, amich Patufet,
si m'ho estimas, algun dia
t'enviaré algun dibuixet.

Jaume Segalés (13 anys.

Pera comprar una casa

Jo't parlaré francament,
perque vull lascosas claras
hi ha quí compra casas caras
y qui compra malament,
y com avuy molta gent
no te consideracions,
jo per evitar rahons
tinch d'anar clar ab la gent
¿Vols vendre? Jo vull comprar,
donchs entrem en condicions

Crech que està ben conservada
la casa que dius que vens,
bon puesto, bons fonaments,
més o menos adornada
y que tindrá la fatxada
com un'altra qualsevol,
pero, noy, ab axò sol
no n'hi ha prou per agradarme,

que jo vull assegurarme
si val poch o si val molt

J. Durán

—Vosté sempre fumant *puro*.
Deu l'hi mantingui la sort.
—Que potser no fuma, *Arturo*.
—Quan me'n donan, si senyor.

Vespral

Desfallintse al só de la campana
la oració vespral la iglesia toca,
quiet resta l'espay com Deu ho mana
dels rossinyols cantayres ni una nota.
Es l'hora del repós, tothom descansa,
fent sa via entre bosch mormola'l riu,
lo to del cel vermell ja va apagantse,
tantsols lo negre corb es lo que viu.

Antoni P. Rigau y Tolosa

AVISOS IMPORTANTS

Tots los senyors corresponsals qu'estiguin en déute ab aquesta Administració en 31 de Desembre, deixarán de rebrer lo nostre periódich.

També'ls fem a saber que'l CALENDARI sortirá en lo dia darrer d'aquest any y no servirem cap pedido que no vagi acompanyat de son import.

Desde primer d'any no admeterém retorn de cap mena.

Acudits

—¿Veus aquesta que passa? es una cosina prima.

—¿*Prima*, diu? Si es mes groixuda que la plassa de toros!

—

—Mira, Enriquet, mira, un enterro civil.

—¡Ay, ay! ¿en aquesta caixeta tan petita hi ha un civil?

—

—Diuhen que'ls municipals serveixen pera vigilar que ningú prengui res y ells tot lo dia *prenen* lo sol y ningú'ls diu paraula.

—

—Que no hi es la teva mama, Quimet?

—Sí, senyora.

—Dígali que si vol venir a casament, que's vesteixi.

—Está molt be, ja li diré que's posi la dentadura.

—

—Guardia, agafi a n'aquell noy, deu ser anarquista.

—*Y eso*, per que?

—Perque porta una bomba y surt d'*El Siglo*.

PIU

ENDEVINALLAS

AB PREMI

Tarjeta

MANS de RIU de GEM

Combinar las lletras d'aquesta tarjeta de manera que donguin per resultat lo títol d'un trevall publicat en aquest periódich,

DONARÉ UN PREMI QUE SERÁ

Un artistich y elegant tinter de bronzo

al que envihi la solució exacta per medi del cupó que va adjunt,

CUPÓ

Lo títol del trevall es: ________

publicat en lo n.º ______ d'EN PATUFET

En ________

de anys ______ *viu carrer* ________

n.º ______ *pis* ______ *en* ______

Admeteré solucions fins lo dia 20 de Desembre, a las set del vespre.

Lo nom del premiat se publicará en lo núm. 52, corresponent al 24 de dit mes.

Avis: Las solucions de fora han de venir forsosament en un sobre obert que digui: ORIGINAL PERA IMPREMPTA, franquejat ab no-més que un sagell de *1 quart de cèntim*

a las endevinallas del núm. 49

XARADA: *Sabatera.*

PROBLEMA:

$$
\begin{array}{r}
4 + 4 = 8 \\
12 - 4 = 8 \\
2 \times 4 = 8 \\
32 : 4 = 8 \\
\hline
50
\end{array}
$$

CONVERSA: *Masquefa.*

ENDEVINALLA: *La taula de menjar.*

PREGUNTA: *De forats.*

Medallas: Joan Mestre.—P. Moreu y Maristany.—Joan Horta.—Baldomer Patau.—Tomaset Cermeño.—Maria dels Angels Ros.—Miquel Ferrer y Dalmau.—Joseph Alsina.—Emili Berini.—Mercés Ferrer.—Joseph Vidal.—Joaquim Folguera.—Pompeyo Vidal.—Jaume Quintana.—Jaume Boixadera.—M. Puig y Rovira.—Lluis Murey.—Joseph Santilari.—Salvador Gombau.—Elisa Fontanals.—Quimet Ribera.—Joseph Bru.—Joan Alavedra.—Pere Presillas.—Antoni Oliveres.—Juli Soldevila.—Joan Raventós.—Adolf Iglesias.—Joseph Vidal.—Isabel Bofill.—Joseph Casamitjana.—Lluis López.—Eularia Pous.

Carbassas: Andreu Bessa.—Miquel Cardona.—Jaume Antich.

Quimet Tolrá, en lo Calendari no s'hi publican endevinallas.—Joseph M. de Bejar y Fontanillas, aprofitaré alguna cosa.—Eduart Campo, no envihi res copiat.

Imp. La Renaixensa, Xuclá, 13, baixos. — Barcelona

No us espanteu, companys

Sento molt, ab greu dolor,
l'entrebanch qu'haveu tingut;
per axó, avuy, condolgut
us dono'l pésam de cor.